

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

**СИЛАБУС ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)**

Освітньо-професійна програма Туризм
Спеціальність 242 Туризм
Галузь знань 24 Сфера обслуговування
Освітній ступінь бакалавр

Розробник:
Сизоненко Наталія,
к. філол. н., доцент, завідувач кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін

Гарант:
Тютюнник Юрій,
к.е. н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Полтава 2022 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Українська мова (за професійним спрямуванням)
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Обов'язкова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Контактні дані розробників, залучених до викладання	<i>Викладач:</i> Сизоненко Наталія, к. філол. н., доцент <i>Контакти:</i> ауд. 456 (навчальний корпус № 4) e-mail: nataliia.syzonenko@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/syzonenko-nataliya-mykolayivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	242 Туризм ОПП Туризм
Попередні умови для вивчення дисципліни	Базові знання з української мови

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: виробити навички мовної поведінки у професійній сфері: вплив на співрозмовника за допомогою вмілого використання різноманітних мовних засобів, оволодіння культурою монологу, діалогу та полілогу; сприйняття й відтворення фахових текстів, засвоєння лексики та термінології свого фаху, вибір комунікативно виправданих мовних засобів, послуговування різними типами словників.

Основні завдання навчальної дисципліни: формування чіткого й правильного розуміння ролі державної мови у професійній діяльності; забезпечення досконалого володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення; вироблення навичок самоконтролю та дотримання мовних норм у спілкуванні; формування навичок оперування фаховою термінологією, редагування, коригування та перекладу наукових текстів.

Компетентності:

Загальні:

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

Фахові:

ФК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.

ФК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Програмні результати навчання, ПР:

ПР11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності.

ПР12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.

ПР17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.

ПР18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.

Програма та структура навчальної дисципліни

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	Денна форма 242ТУР бд 2022			
	усього	серед них		
л		п	с.р.	
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови	8	2	-	6
Тема 2. Стили сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	12	2	2	8
Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності	12	2	2	8
Тема 4. Риторика і мистецтво презентації	12	2	2	8
Тема 5. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем	12	2	2	8
Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань	12	2	2	8
Тема 7. Довідково-інформаційні документи Етикет службового листування	10	2	2	6
Тема 8. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія	12	2	2	8
Усього годин	90	16	14	60

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування	Виконання навчальних завдань	Виконання тестових завдань	Виконання тесту за опрацьованими завданнями самостійної роботи	Екзамен	
ПРН11	1	7	5	7	5	25
ПРН12	1	7	5	7	5	25
ПРН17	1	7	5	7	5	25
ПРН18	1	7	5	7	5	25
Разом	4	28	20	28	20	100

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 90.

Кількість кредитів – 3,0.

Форма семестрового контролю – екзамен.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування на	Виконання навчальних завдань	Виконання тесту за опрацьованими	Виконання тестових завдань	Екзамен	
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови	-	-	28	20	-	-
Тема 2. Стилi сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	1	4			-	5
Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності	-	4			-	4
Тема 4. Риторика і мистецтво презентації	1	4			-	5
Тема 5. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем	1	4			-	5
Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань	1	4			-	5
Тема 7. Довідково-інформаційні документи Етикет службового листування	-	4			-	32
Тема 8. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія	-	4			-	24
Разом	4	28	28	20	-	80
Екзамен					20	20
Разом	4	28	28	20	20	100

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях з поважної причини (документальне підтвердження) надається право відпрацювати пропущене заняття, у разі відсутності без поважних причин – здобувач вищої освіти не одержує бали за практичне заняття і позбавлений права на їхнє відпрацювання.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів. Списування під час виконання тестових завдань, практичних завдань та завдань екзаменаційної роботи заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті, перед опануванням цієї навчальної дисципліни. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні, набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та

інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету
<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproporyadok22.pdf>.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:
Презентації, словники, відеоролики.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням. Київ : Центр навчальної літератури. 2019. 624 с.
2. Дедушно А. В., Сизоненко Н. М. Практикум з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для студентів аграрних закладів вищої освіти. 2-ге вид., доп. і переробл. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 242 с.
3. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підруч. 5-ге вид., випр. і допов. Київ : Алерта, 2019. 640 с.

Допоміжні

1. Мацюк З. О., Станкевич Н. І. Українська мова професійного спрямування : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. 2-е вид. Київ : Каравела, 2008. 352 с.
2. Наталія Сизоненко, Яніна Тагільцева. Найуживаніші лексеми на позначення особистих якостей фахівця з перекладу в тексті резюме. *Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми та перспективи: матеріали IV Всеукраїнської наук.-практ. конф., м. Полтава, 21 листопада 2019 р.* / редкол. І. Г. Передерій, О. Є. Гомотюк та ін. Полтава, 2019. С. 50–52.
3. Сизоненко Н. М. Прагматичні особливості заголовків наукових статей (на матеріалі фахового видання «Ефективна економіка»). *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (філологічні науки)*. 2022. No 2(350). С. 25–32.
4. Сизоненко Н. М. Сократівський діалог у повісті Василя Шевчука «Навчитель істини»: комунікативно-прагматична організація мовленнєвого жанру. *Філологічні студії : Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету : зб. наук. праць*. Вип. 16. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2017. С. 431–443.
5. Шаравара Т. Коцур А., Сизоненко Н., Тагільцева Я. Психолінгвістичний аналіз структури асоціативного поля стимулу компетентність. *Psycholinguistics. Психолінгвістика. Психолінгвістика: зб. наук. праць. Серія: Філологія*. Переяслав-Хмельницький: ФОП Домбровська Я.М. 2018. Вип. 24 (2). С. 340-358.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. URL : <http://www.slovnyk.net>
2. Лінгвістичний портал з української мови. URL: www.mova.info .
3. Типова інструкція з документування управлінської інформації в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF#Text>
4. Сизоненко Н. М. Етапи формування риторичної компетентності фахівця на практичних заняттях з української мови (за професійним спрямуванням). *Матеріали 48-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів «Науково-методичні основи компетентнісного підходу до підготовки здобувачів вищої освіти»*. Полтава : РВВ ПДАА, 2017. С. 93–95.
5. Сизоненко Н. М. Комунікативні завдання на формування мовленнєвої компетенції з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)». *Матеріали 50-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів «Сучасний підхід до викладання навчальних дисциплін в контексті підвищення якості вищої освіти»*. Полтава : РВВ ПДАА, 2019. С. 151–153.
6. Український правопис. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf>.